

Indtægt det kan være for Landbruget at have gode Kommunikationsmidler, lader sig, tænker jeg, vel ikke med Tal beregne, men jeg tænker, at man kan oplyse det ved et Eksempel, idet navnlig Landbrugerne paa denne Side af Store Belt i disse Dage saa at mærke, at Kommunikationsmidlerne have en overordentlig Betydning, at det er et saa enormt Tab for Landbruget, naar man ikke har gode Forbindelsesmidler, at det slet ikke lader sig beregne. Derfor synes jeg, at man ikke altid skal opstille nævnte Fordringer som Regel. Jeg er temmelig sikker paa, at mange af de Baner, som her ere opstillede paa dette Lovforslag, ville ikke i den Forstand forrente sig, at de ville kunne svare baade Driftsomkostninger og Rente af Anlægskapitalen. — I øvrigt skal jeg til Slutning sige, at jeg fastholder min Udtalelse i Gaar angaaende det Punkt, hvorpaa jeg har taget Forbehold, nemlig § 5 e, og jeg forbeholder mig Ret til at stille Ændringsforslag til 2den Behandling. Jeg maa maasse der til knytte den Bemærkning, at selv om der her nu fra visse Sider er Tale om Statslaan, mener jeg alligevel, at det er lige saa nødvendigt endda at fastholde det Ønske. Man kan sige fra den Side, at naar Staten laaner Penge, behøver man ikke at være saa nøjeregnende med at tage Pengene, thi man kan vistnok saa nok af dem. Det skal jeg ikke indlade mig paa, thi det kan jeg ikke være med til; men kan det ikke forhindres, synes jeg, at det er nødvendigt, at man for Arbejdets Udførelses Skyld indsætter, hvor mange Penge, der maa bruges aarlig, for at Arbejdet kan udstrækkes over et længere Tidsrum, end her er foreslaaet i § 5 e.

Formanden (Høgsbro): Det vilde være meget ønskeligt, om denne Sag kunde føres til Ende i Mødet i Dag; men der er indtegnet 9 Talere, og jeg vil derfor henstille til dem, om de kunde tage noget Hensyn til dette Ønske fra min Side.

Nr. Jensen (Hjørring Amts 2den Valgkreds): Da Lovforslaget om de vendsysselste Baner var til 1ste Behandling her i Tinget, tillod jeg mig at anbefale dette Jærnbaneprojekt og udtalte Ønske om, at disse Baner maatte være i Fred for at blive sammenfoblede baade med en Gaaneparagraf og med andre Jærnbaner, som ere mindre nødvendige. Dette Ønske har jeg, for saa vidt Sammentoblingen med andre Jærnbaner angaar, ikke kunnet saa opfyldt, og da det vel i og for sig ogsaa har mindre Betydning, vil jeg anbefale det foreliggende Lovforslag,

uagtet jeg ikke kan indse, at alle de Baner, der ere opførte her, have saadan Betydning eller ere saa nødvendige som Vendsysselbanen. Jeg har imidlertid den Tro, at naar der kan tilvejebringes de fornødne Midler til de foreslaaede Baner, er det et Bevis for, at der virkelig er berettiget Krav paa, at saa disse Baner. Naar jeg anbefaler Forslaget og de forskellige Baner, som ere opførte der, saa er det ikke alene for derved at saa de vendsysselste Baner byggede, men fordi jeg indser, at Jærnbaner, som det er udtalt fra saa mange Sider her i Salen, bidrage betydeligt til at forbedre Landbrugets Vilkaar, og paa en Tid som denne, hvor der stilles saa store Krav til Befolkningens Pung, mener jeg nok, at Lovgivningsmagten har en Pligt til at bidrage til, at Statteevnen kan blive forøget hos Landets Borgere. Jeg har den samme Opfattelse som den sidste ærede Taler, at Jærnbannerne ville nok forrente sig, om ikke direkte, saa indirekte. Anlæg af Jærnbaner vil efter min Mening komme ikke blot Landbruget til gode, men ogsaa komme andre Næringsveje til gode, baade Fiskeri og Industri, ja Handel med. Det ærede Medlem fra Præstø Amts 1ste Valgkreds (J. Scavenius) mente, at den Jærnbane, som er opført paa Forslaget under Nr. 7, og som skal gaa fra Nørresundby mod Vest Norden om Nabybro Kro til Fjerritslev, er en lokal Bane og ikke har Krav paa stor Interesse eller paa Tilskud fra Staten. Jeg kan ikke indse, at den mere er en lokal Bane end nogen af de andre, der ere foreslaaede. Jeg kan i Grunden ikke se, hvad Lokalbener ere for noget. Jeg mener, at alle de foreslaaede Baner have en Statsinteresse, for saa vidt de bidrage til at skaffe Statsbanerne forøget Arbejde samtidig med, at de skaffe vedkommende Egn et større Velvære, og naar Jærnbannerne bidrage til, at Folk blive bedre stillede i Samfundet, maa det absolut være en Fordel for Samfundet og altsaa være en national Sag at saa dem anlagte. Det ærede Medlem for Tisted Amts 1ste Valgkreds (Wach) foreslog, at Jærnbanen Nr. 8, som skal gaa fra Fjerritslev til Tisted, skulde udslættes og sammenfobles med Banen Nr. 7, som skal gaa fra Nørresundby til Fjerritslev. Jeg kan ikke tiltræde dette Forslag. Jeg mener, at det vilde være uheldigt, at denne Jærnbane fra Fjerritslev til Tisted, som der mulig ikke er Udsigt til at saa gennemført, skal sammenfobles med den anden, som der er Sandynlighed for at saa gennemført. Det vilde jo let have til Følge, at ingen af disse Baner kunde gennemføres. Jeg skal dernæst med saa Ord omtale Penge-